

DÉLMAGYARORSZÁG

AZ MSZMP SZEGED VÁROSI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

Szegeden megalakult a városszépítő egyesület

Társadalmi összefogás, kezdeményezések

Az alakuló közgyűlés résztvevőinek egy csoportja

Régi ismerősök fogtak kezét, egymást nem ismerő emberek kezdtek beszélgetni tegnap kora este a Technika Háza előcsarnokában. Vagy 150-en jöttek el, hogy évek alatt kikristályosodott akarataiknak megfelelően létrehozzák a városkiszépítő, annak megőzését és gyarapítását személyes közreműködésükkel és társadalmi összefogással előmozdítani szándékozók egyesületét. Hat óra tájban, a rendezvény kezdetekor, bizonyára senki sem gondolta volna hogy a perc múltán felforrósodott légkörű alakuló gyűlés ér véget...

De kezdjük az elején. Kulcsárné dr. Kiss Piroška megnyitói szavaival. A Hazafias Népfőnt városi bizottságának titkára bevezetőjében szövegezte arról, hogy a város hagyományainak ápolásában, jelenének gyarapításában, jövőjének formálásában minden szólamnál többet ér a tett. S az a csaknem 300 leendő egyesületi tag, aki a nyár eleji felhívásra jelentkezett, minden bizonnyal értékes kezdeményezésekkel, javaslatokkal, ötletekkel, anyagi erejével és társadalmi munkájával segíti majd a most alakuló Szegedi Városszépítő Egyesületet. Közös felelősségünkön múlik, hogy mi, városiakok, hallatjuk-e hangunkat; hogy elég erős-e bennünk a múlt emléke, s a jövőért érzett felelősség. A városban tevékenykedő társadalmi szervezetek nevében ezért köszöntötte jóleső érzéssel az egybegyűlteket.

A további elképzelések, az egyesület programjának felvázolására dr. Trogmayer Ottó, a Móra Ferenc Múzeum igazgatója vállalkozott a közgyűlésen. Nem tartott persze nagy lélegzetű programbeszédet. Hiszen a városszépítő egyesület munkáját a résztvevők maguk határozzák majd körül, a programot ők szabják majd meg. „Jó érzés látni, megérni álmaink megvalósulását” — mondta a múzeumigazgató, s példákat is sorolt, hogy egyszer talán megérjük, kulturális központ lesz a Tiszta jobb partjának köztársasági együttessége, hogy nemcsak új értékeket teremtsünk, de védjük is, ami megőrizendő. „Legyen hát tagja minden-

ki egyesületünknek aki szereti Szeged városát, — éljen bárhol is a világban!” Jogi kérdésekben járatosak és kevésbé tájékozottak is léven a teremben, dr. Penczi Andrásnak az alapszabály-tervezetet ismertető szavait hamar megakasztották a közbeszólók. Az egyesület céljáról lapunk olvasói korábban már tájékozódhattak, ezért engedjünk meg, hogy csupán a vita összefoglalására vállalkozzunk, s ne állásfoglalásra. Néhány hozzászóló vitatta magát az elnevezést. Azt tették szóvá, szívesebben látnák az egyesület megnevezésében a városvédő szót. Talán hatásosabban hallhatóan hangját az egyesület, illetve két közgyűlése között a választmány, talán több tekintélyt szerezne a városfejlesztés „hivatásosai” körében. Mások a városszépítés szó gazdagabb jelentéstartalmát fejtegetve arra utaltak: nem szabad megrekednünk a múlt emlékeinél, a város jelenét kell gazdagítanunk, jövőjét formálnunk, véleményünk alkotnunk, de semmiképp sem vétődjög felruházva! A városszépítő egyesület azt tekinti elsődleges feladatának, hogy népszerűsítse a városi környezet értékeit, ösztönözze a rangos új alkotások létrejöttét, kezdeményezzen, bátorítsa, véleményeket összegyezzen, javaslatokat dolgozzon ki. Az alapszabály-tervezet vitája hallatán egy valamit már nyugodtan megfogalmazhatunk: Ez a szegedi városszépítők közössége semmiképp sem szeretne hatástalan, tevénytelen nélkül is működni tudó egyesület lenni.

Az egyesület, melynek székhelye a Hazafias Népfőnt Vörösmarty utcai székháza, Szeged városközigazgatási területén belül tevékenykedik. S mivel jogi személy, természetesen bélyegzője is lesz. Szép szimbólumot választottak a szervezők a pecsétre, a Dömötör-tornyot, melyet annak idején lebontásra ítélték, ám a városiakok szeretete mentett meg a pusztulástól. A város legkézzel épített emléke a városszépítő egyesületnek. S épp ebben az ügyben hozta meg első határozatát a közgyűlés. Közkívánatra ráirattak

ti a pecsétre: Szegedi Városszépítő Egyesület, alapítva 1983-ban.

A közgyűlés a megfogalmazás körüli viták után természetesen kimondta az egyesület megalakulását. Tegnap estétől tehát az egyesület rendes tagja lehet mindép nagykörű személy, tekintet nélkül állampolgárságára; mindenki, aki az egyesület célkitűzéseivel egyetért, az alapszabály rendelkezéseit elfogadja, s a tagsági díjat fizeti. 1984. március 31-ig jelentkezhetnek az érdeklődők, illetve fizethetik be a 120 forintos, egy évre szóló tagsági díjat. Pártoló tagja lehet az egyesületnek minden, az egyesületet anyagiilag támogató természetes, és jogi személy, továbbá vállalati, vagy intézményi kollektíva. S lehetnek tiszteletbeli tagok is — őket a választmány veszi fel —, akik közéleti, társadalmi, tudományos és művészi tevékenységükkel jelentős mértékben hozzájárulnak az egyesület céljainak megvalósulásához.

A közgyűlésen megválasztották az operatív feladatokat ellátó 22 tagú választmányt. Elnöke Szökőfalvi Nagy Béla. A választmány tagjai: Bátyai Jenő, Béli Ilona, Borvendég Béla, Eszik Zoltán, Gregor József, Kass János, Kovacs László, Kovácsné Solymosi Mária, Kulcsárné Kiss Piroška, F. Nagy István, Novák István, Palánka Tibor, Penczi András, Regös Sándor, Szűcs László, Takács Máté, Tandí Lajos, Trogmayer Ottó, Vajda János, Varga Mátys, Wagner István. A közgyűlés ellenőrző bizottságát is választott, melynek elnöke Apró Ferenc, két tagja pedig Király Levente és Tóth Attila.

A közgyűlés végén az elnöki tisztelet betöltő Kulcsárné dr. Kiss Piroška felolvasta Rádai Mihálynak, a televízió Unokáink se fogják látni című műsora szerkesztő-rendezőjének levelét. A városszépítő mozgalom kezdeményezője sok sikert kívánt a szegedieknek. Kifejezte azt a reményét hogy az egyesület működésében sok örömmünk teljen, s a mozgalom szegedi pártolói Szeged város dicsőségére munkálkodnak majd.

Pály Katalin

A közoktatás és a felsőoktatás fejlesztési programja

Köpeczi Béla sajtótájékoztatója

A közoktatás és a felsőoktatás továbbfejlesztésének feladatairól Köpeczi Béla művelődési miniszter tartott hétfőn a Parlamentben sajtótájékoztatót. Egyebek között összefoglalta a széles körű szakmai viták tapasztalatait. Megállapította, számos oktatási intézmény, szakmai és társadalmi szervezet, főhatóság, valamint számos oktató és tudós mondta el véleményét; egyetértett a dokumentumok alapelveivel, célkitűzéseivel, a fejlesztések fő irányával. Több fórumon azonban, mind a köz-, mind a felsőoktatás gyökereinek megváltoztatását, reformját sürgették. A vitákból kitűnt: résztvevői nemzeti ügynek tekintik az oktatás ügyét, s jobbító szán-

dékkal tették meg javaslatukat.

A Művelődési Minisztérium a folyamatos korszerűsítés mellett tette le a voksát, mert úgy ítéli meg, hogy a feltételek csak ehhez adóttak. Az oktatásügy évtizedes tapasztalatai bizonyítják, hogy eredményes változtatást csak rendkívül körültekintően, lassan lehet megvalósítani. Az oktatásügyet nem lehet elválasztani a társadalom általános politikai-gazdasági helyzetétől. Köpeczi Béla kiemelte: a kormány az előterjesztéseket munkaalkalmaként megerősítette és akciótérre fogadott el a további tennivalókra. Feladatokat szabott meg a pedagógusok erkölcsi és anyagi megbecsülésének növelésére. A jövő

év első felében pedig a dokumentumok az országgyűlés elé kerülnek.

A miniszter az oktatásügy feladatait ismertette először a közoktatás fejlesztéséről szóló: a szocialista iskolának változatlanul kiemelkedő, fontos feladata az önállóan gondolkodó, elkötelezett, aktív kezdeményező és alkotó személyiségek nevelése. A széles és szilárd alpművelésben nyugvó tudás kialakítása, a szocialista társadalom fejlődése szempontjából kívánatos mobilitás, mindenekelőtt a fizikai dolgozók gyermekei továbbtanulásának segítése szociális és pedagógiai eszközökkel. A közoktatás fejlesztési irányainak meghatározásakor

(Folytatás a 2. oldalon.)

Tiszta-e a levegő?

Egy főügyészégi vizsgálat tapasztalatai

Az egész világon nagy erőfeszítéseket tesznek, hogy megvédjék a lassú pusztulástól a földet, a vizeket, a levegőt, az élővilágot. A mezőgazdaságban és az iparban alkalmazott különböző technológiák miatt óriási mértékben jutnak a légterbe, szennyező anyagok: az egyik legveszélyesebb légszennyező forrás az autók számba áramló kipufogó gáza, benne a mérgező anyagok sokaságával.

Az NSZK kormányának július közepén hozott döntése, hogy 1986. január 1-től a nyugatnémet benzinkutaknál ömlommentes benzint is kell árusítani, nemzetközi méretű vihart kavart. Valamennyi forgalomba kerülő autó csak akkor kaphat rendszámot, ha a kocsikat felszerelik a kipufogó gázok mérgező anyagainak katalizátorokkal semlegesítő berendezésekkel. A levegő „tisztaságára” íme egy hazai példa: A levegő ömlotartalmának elfogadható határértéke légszennyezőanyagoként 0,7 milligramm lenne. Ezzel szemben a mérések a levegő ömlotartalmát az alábbi értékekkel bizonyították. A Rákóczi út és a Baross tér torkolatánál 10,5 az Alagútban 27,6 az Engels téri buszpályaudvaron 8,5 milligramm. Száz mérésből a nitrooxidot, a szénmonoxid kilencvenhét, az ólom pedig mind a száz alkalommal nagyobb szennyezettséget mutatott a megelfogadhatónak ítélt határértékeknél.

Milyen a levegő tisztasága Csongrád megyében és Szegeden? Miként tesznek eleget a tanácsok szakigazgatási szervei a levegő tisztaságvédelmével kapcsolatos ellenőrzési, engedélyezési, kötelezési és bírságolási feladatainak? Ezekre a kérdésekre kerestek választ a megyében működő területi ügyvédek, amikor hat államigazgatási szervnél végeztek törvényességi vizsgálatot. A tapasztalatokról Dr. Csohány László, főügyészégi ügyvéssel beszélgettem.

— Mi volt a célja a főügyészégi által vezetett törvényességi vizsgálatnak?

— A főügyészégi a Csongrád megyei tanács vb. építési és vízügyi osztálya, a Szeged megyei városi tanács vb. hiyatala és a szegedi hőmezővársárhelyi, csongrádi, makói városi tanácsok vb. szakigazgatási szervei tevékenységét vizsgálta. A célja pedig az volt, hogy megállapítsa, mennyiben tesznek eleget a levegő tisztaságvédelemmel kapcsolatos feladataiknak, eljárásaik megfelelnek-e a jogszabályoknak.

— A vizsgálatkor milyen megállapodásokra jutott a főügyészég?

— Csongrád megye az ország közepesen szennyezett levegőjű területei közé tartozik. A szennyező anyagok közül a kén-dioxid, a szénmonoxid, valamint a korom és a por a legjelentősebb. A közlekedés okozta légszennyeződés állandóan növekszik, habár Szegeden csökkentésére a tróliaszűkítőberendezés bevezetésével, illetve bővítésével intézkedéseket tettek. A légszennyezettség alapján országosan felállított hat csoport közül Szegedet az ötödikbe sorolták, ami annyit jelent, hogy a levegő szennyező anyagai időszakonként meghaladják a megengedett koncentrációt. Környezetvédelmi szempontból hátrányos a város körgyűrűs sugaras úthálózata, hiszen a városközpontba irányuló forgalom, a központ nagyobb légszennyezését okozza.

— A kiszabott légszennyező bírságok mennyiben ösztönzik a gazdálkodó szervezeteket, arra, hogy légtisztító-berendezéseket állítsanak üzembe?

— A bírságok nem ösztönzik kellően a vállalatokat a szükséges berendezések üzembe helyezésére. Inkább megfizetik a „megtámasztott” összegű bírságot, mint több millió berendezéseket vásárolnának. A környezetvédelmi érdekeket általában megelőzik a gazdasági érdekek. Elvben mindenki egyetért a levegő megtisztításának fontossá-

gával, ám a velejáró többletköltségekért senki sem lelkesedik.

— A tanácsúlések témái között gyakran szerepelnek környezetvédelmi kérdések, ezekhez kápcsbilódó határozatok, intézkedési tervek. Néhány számadattal illusztrálva mérhető-e fejlődés?

— Két évvel ezelőtt 806 ezer forint összegű bírságot szabtak ki a hatóságok a megyében. 1982-ben a bírságok összege 501 ezer 500 forint volt. Jelentős előrelépés tapasztalható Szegeden, hiszen 618 ezer forintról 331 ezer forintra csökkent a bírságok összege. Makón 39 ezer forintról 21 ezerre, Csongrádon 18 ezerről 16 ezer forintra. Egyedül Hódmezővásárhelyen emelkedett 74 ezer forintról 82 ezer forintra. A megyében összesen 165 légszennyező tartanak nyilván. Mindaddig reménytelen harcot vívott az építési és közlekedési osztály az Öntöde Vállalattal. Ők fizették az elmúlt évben is a legmagasabb bírságot, 130 ezer forintot. A vállalatnál a jelentős deviza fedeznyel járó berendezés fedezete okoz gondot.

A Csongrád megyei főügyészégi vizsgálati tapasztalat az igazolják, hogy a jelenlegi jogszabályi rendezés, különös tekintettel a kiszabható bírságok összegére, nem ösztönzi megfelelően a különböző légszennyezőket megfelelő berendezések üzembe helyezésére. Pedig a távlati fejlesztéseket figyelembe véve a légszennyezés mértékének az emelkedése várható. Ezért olyan bírságolási rendszer kidolgozása szükséges, amely kellő visszatartó erővel bír. Nem kielégítő a gépjárművek ellenőrzése sem. Ma az autók 10 részének a kipufogórészére egy kipufogó dobball és csőből áll. Az egész során keletkező gázok a bennük levő mérgező anyagokkal akadálytalanul jutnak a levegőbe. Az egész rendszer tulajdonképpen alig jó másra, mint a zoi csökkentésére. Bagaméry László